

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ يَا أَيُّهَا النَّاسُ اعْبُدُوا

İbadet, ne büyük bir ticaret ve saadet;

fısk ve sefahet, ne büyük bir hasaret ve helâket

olduğunu anlamak istersen, şu temsili hikâyeciğe bak, dinle...

Bir vakit iki asker, uzak bir şehire gitmek için emir alıyorlar. Beraber giderler; tâ, yol ikileşir. Bir adam orada bulunur, onlara der:

Sağdaki Yol

Soldaki Yol

Şu sağdaki yol, hiç zararı olmamakla beraber, onda giden yolculardan ondan dokuzu büyük **kâr** ve **rahat** görür.

Hem ikisi, kısa ve uzunlukta birdirler. Yalnız bir fark var ki,

İntizam-ı askerî altındaki **sağ yolun yolcusu ise,** mugaddi hülâsalardan dolu dört okkalık bir çanta ve her adüvvü alt ve mağlub edecek iki kıyyelik bir mükemmel mîrî silâhı taşımaya mecburdur."

Soldaki yol ise, menfaati olmamakla beraber, on yolcusundan dokuzu **zarar** görür.

İntizamsız, hükûmetsiz olan **sol yolun yolcusu** çantasız, silâhsız gider. Zahirî bir hıffet, yalancı bir rahatlık görür.

O iki asker, o muarraf adamın sözünü dinledikten sonra;

Şu bahtiyar nefer, sağa gider. Bir batman ağırlığı omuzuna ve beline yükler. Fakat kalbi ve ruhu, binler batman minnetlerden ve korkulardan kurtulur.

Askerlik nizamını seven, çanta ve silâhını muhafaza eden ve sağa giden nefer ise, kimseden minnet almaya- rak, kimseden havf etmeyerek **rahat-ı kalb ve vicdan** ile gider. Tâ o matlub şehire yetişir. Orada, vazifesini güzel- ce yapan bir namuslu askere münasib bir **mükâfat** görür.

Öteki bedbaht nefer ise, askerliği bırakır. Nizama tâbi olmak istemez, sola gider. Cismi bir batman ağırlıktan kurtulur, fakat kalbi binler batman min- netler altında ve ruhu hadsiz korkular altında ezilir. Hem herkese **dilenci**, hem her şeyden, her hâ- diseden **titrer** bir surette gider. Tâ, mahall-i maksuda yetişir. Orada, âsi ve kaçak **cezasını** görür.

İşte ey nefs-i serkeş! Bil ki:

O iki yolcu; **biri** muti-i kanun-u ilâhî, **birisi de** âsi ve hevaya tâbi insanlardır. O yol ise, hayat yoludur ki; âlem-i ervahtan gelip kabirden geçer, âhirete gider. O çanta ve silâh ise, ibadet ve takvadır.

İbadetin çendan zahirî bir ağırlığı var. Fakat manasında öyle bir **rahatlık** ve **hafiflik** var ki, tarif edilmez. Çünkü âbid, namazında der: أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ

Yani: - **Hâlik** ve **Rezzak**, ondan başka yoktur. **Zarar** ve **menfaat**, onun elindedir. - Hem **Hakîm**'dir, **âbes** iş yapmaz. - Hem **Rahîm**'dir; **ihsan**, **merhamet**i çoktur"

Hem her şeyi kendi Rabbisinin emrine müsahhar görür, Rabbisine iltica eder. Tevekkül ile istinad edip her musibete karşı tahassun eder. **İman**ı, ona bir emniyet-i tâtme verir.

Evet her hakikî hasenat gibi **cesaretin** dahi menbai, **imandır, ubudiyettir.**

Her seyyiat gibi **cebanetin** dahi menbai, **dalalettir.**

Evet **tam münevver-ül kalb bir âbidi**, küre-i arz bomba olup patlasa, ihtimaldir ki, onu korkutmaz. Belki hârika bir kudret-i Samedaniyeyi, lezzetli bir hayret ile seyredecek.

Fakat **meşhur bir münevver-ül akıl denilen kalbsiz bir Fâsık feylesof ise**; gökte bir kuyruklu yıldız görse, yerde titrer. "Acaba bu serseri yıldız Arzımıza çarpmasın mı?" der; evhama düşer. (Bir vakit böyle bir yıldızdan Amerika tit- redi. Çokları gece vakti hanelerini terkettiler.)

Evet insan, nihayetsiz şeylere muhtaç olduğu halde; **sermayesi** hiç hük- münde... Hem nihayetsiz musibetlere maruz olduğu halde; **iktidarı**, hiç hükmünde bir şey... Âdeta **sermaye** ve **iktidarının** dairesi, eli nereye yetişirse o kadardır.

Bu derece **âciz** ve **zaîf**, **fakir** ve **muhtaç** olan ruh-u beşere **ibadet, tevekkül, tevhid, teslim**; ne kadar azîm bir **kâr**, bir **saadet**, bir **nimet** olduğunu, bütün bütün kör olmayan görür, derk eder.

Fakat **emelleri**, **arzuları** ve **elemleri ve belaları** ise; dairesi, gözü, hayali nereye yetişirse ve gidinceye kadar geniştir.

Malûmdur ki: Zararsız yol, zararlı yola -velev on ihtimalden bir ihtimal ile olsa- tercih edilir.

Halbuki mes'elemiz olan **ubudiyet yolu**, zararsız olmakla beraber ondan dokuz ihtimal ile bir **saadet-i ebediye** hazinesi vardır.

Fısk ve sefahet yolu ise; -hattâ fâsıkın itirafıyla dahi- menfaatsız oldu- ğu halde, ondan dokuz ihtimal ile **şekavet-i ebediye helâketi** bulunduğu; icma ve tevatür derecesinde hadsiz ehl-i ihtisâsın ve müşâhadenin şehadetiyle sabit- tir. Ve ehl-i zevkin ve keşfin ihbaratıyla muhakkaktır.

Elhasıl: Âhiret gibi, **dünya saadeti** dahi, **ibadette ve Allah'a asker** olmaktadır. Öyle ise, biz daima **الْحَمْدُ لِلَّهِ عَلَى الطَّاعَةِ وَالْتَّوْفِيقِ** demeliyiz. Ve müslüman olduğumuza şükretmeliyiz.

DİPNOTLAR

A: Rahman ve Rahim olan Allah'ın (c.c) adıyla.
B: Ey insanlar, ibadet ediniz. Bakara Sûresi, 2:21.
C: Şehadet Ederimki Allah'tan başka ilah yoktur ve Muhammed onun (Allah'ın) kulu ve elçisidir.
D: Bizetâat ve muvaffakiyet nasip eden Allah'a hamd olsun.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ يَا أَيُّهَا النَّاسُ اعْبُدُوا

İbadet, ne büyük bir ticaret ve saadet;

fısk ve sefahet, ne büyük bir hasaret ve helâket

olduğunu anlamak istersen, şu temsili hikâyeciğe bak, dinle...

Bir vakit iki asker, uzak bir şehire gitmek için
emir alıyorlar. Beraber giderler; tâ, yol ikileşir.
Bir adam orada bulunur, onlara der:

Sağdaki Yol

Soldaki Yol

Şu sağdaki yol,
hiç zararı olmamakla beraber,
onda giden yolculardan ondan dokuzu
büyük **kâr** ve **rahat** görür.

Hem ikisi,
kısa ve uzunlukta birdirler.
Yalnız bir fark var ki,

İntizam-ı askerî altındaki
sağ yolun yolcusu ise,
mugaddi hülâsalardan dolu dört okkalık
bir çanta ve her adüvvü alt ve mağlub edecek
iki kıyyelik bir mükemmel mîrî silâhı
taşımaya mecburdur."

Soldaki yol ise,
menfaati olmamakla beraber,
on yolcusundan dokuzu **zarar** görür.

İntizamsız, hükûmetsiz olan
sol yolun yolcusu
çantasız, silâhsız gider. Zahirî bir hıffet,
yalancı bir rahatlık görür.

O iki asker,
o muarrif adamın
sözünü dinledikten sonra;

Şu bahtiyar nefer, sağa gider. Bir batman ağırlığı
omuzuna ve beline yükler. Fakat kalbi ve ruhu, binler
batman minnetlerden ve korkulardan kurtulur.

Askerlik nizamını seven, çanta ve silâhını muhafaza
eden ve sağa giden nefer ise, kimseden minnet almaya-
rak, kimseden havf etmeyerek **rahat-ı kalb ve vicdan** ile
gider. Tâ o matlub şehire yetişir. Orada, vazifesini güzel-
ce yapan bir namuslu askere münasib bir **mükâfat** görür.

Öteki bedbaht nefer ise, askerliği bırakır.
Nizama tâbi olmak istemez, sola gider. Cismi bir bat-
man ağırlıktan kurtulur, fakat kalbi binler batman min-
netler altında ve ruhu hadsiz korkular altında ezilir.
Hem herkese **dilenci**, hem her şeyden, her hâ-
diseden **titrer** bir surette gider. Tâ, mahall-i maksuda
yetişir. Orada, âsi ve kaçak **cezasını** görür.

İşte ey nefs-i serkeş! Bil ki:

O iki yolcu; biri muti-i kanun-u ilâhî, **birisi de** âsi ve hevaya tâbi insanlardır.
O yol ise, hayat yoludur ki; âlem-i ervahtan gelip kabirden geçer, âhirete gider. **O çanta ve silâh ise,** ibadet ve takvadır.

İbadetin çendan zahirî bir ağırlığı var. Fakat manasında öyle bir **rahatlık** ve **hafiflik** var ki, tarif edilmez. Çünkü âbid, namazında der: أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ

Yani: - **Hâlik** ve **Rezzak**, ondan başka yoktur. **Zarar** ve **menfaat**, onun
elindedir. - Hem **Hakîm**'dir, **âbes** iş yapmaz. - Hem **Rahîm**'dir; **ihsan**, **merhamet**i
çoktur"

Hem her şeyi kendi Rabbisinin emrine müsaahhar görür, Rabbisine iltica
eder. Tevekkül ile istinad edip her musibete karşı tahassun eder. **İman**ı, ona bir
emniyet-i tâtme verir.

Evet her hakikî hasenat gibi **cesaretin** dahi menbai, **imandır, ubudiyettir.**

Her seyyiat gibi **cebanetin** dahi menbai, **dalalettir.**

Evet **tam münevver-ül kalb bir âbidi**, küre-i arz bomba olup patlasa, ih-
timaldir ki, onu korkutmaz. Belki hârika bir kudret-i Samedaniyeyi, lezzetli bir
hayret ile seyredecek.

Fakat **meşhur bir münevver-ül akıl denilen kalbsiz bir Fâsık feylesof**
ise; gökte bir kuyruklu yıldız görse, yerde titrer. "Acaba bu serseri yıldız Arzımı-
za çarpmasın mı?" der; evhama düşer. (Bir vakit böyle bir yıldızdan Amerika tit-
redi. Çokları gece vakti hanelerini terkettiler.)

Evet insan, nihayetsiz şeylere muhtaç olduğu halde; **sermayesi** hiç hük-
münde... Hem nihayetsiz musibetlere maruz olduğu halde; **iktidarı**, hiç hükmünde
bir şey... Âdeta **sermaye** ve **iktidarının** dairesi, eli nereye yetişirse o kadardır.

Bu derece **âciz** ve **zaîf**, **fakir** ve **muhtaç** olan ruh-u beşere **ibadet**,
tevekkül, **tevhid**, **teslim**; ne kadar azîm bir **kâr**, bir **saadet**, bir **nimet** olduğunu,
bütün bütün kör olmayan görür, derk eder.

Fakat **emelleri**, **arzuları** ve **elemleri ve belaları** ise; dairesi, gözü, hayali
nereye yetişirse ve gidinceye kadar genişdir.

Malûmdur ki: Zararsız yol, zararlı yola -velev on ihtimalden bir ihtimal ile
olsa- tercih edilir.

Halbuki mes'elemiz olan **ubudiyet yolu**, zararsız olmakla beraber ondan
dokuz ihtimal ile bir **saadet-i ebediye** hazinesi vardır.

Fısk ve sefahet yolu ise; -hattâ fâsıkın itirafıyla dahi- menfaatsız oldu-
ğu halde, ondan dokuz ihtimal ile **şekavet-i ebediye helâketi** bulunduğu; icma
ve tevatür derecesinde hadsiz ehl-i ihtisasın ve müşahadenin şehadetiyle sabit-
tir. Ve ehl-i zevkin ve keşfin ihbaratıyla muhakkaktır.

Elhasıl: Âhiret gibi, **dünya saadeti** dahi, **ibadette ve Allah'a asker** olmaktadır.
Öyle ise, biz daima **الْحَمْدُ لِلَّهِ عَلَى الطَّاعَةِ وَالتَّوْفِيقِ** demeliyiz.
Ve müslüman olduğumuza şükretmeliyiz.

DİPNOTLAR

A: Rahman ve Rahim olan Allah'ın (c.c) adıyla.
B: Ey insanlar, ibadet ediniz. Bakara Sûresi, 2:21.
C: Şehadet Ederimki Allah'tan başka ilah yoktur
ve Muhammed onun (Allah'ın) kulu ve elçisidir.
D: Bizet taat ve muvaffakiyet nasip eden
Allah'a hamd olsun.